

Plan van Aanpak Omgevingsvisie Westerkwartier 2040

"Verleden heb je, toekomst moet je maken"

Inhoud

1. Aanleiding	3
2. Waar staan we nu?	4
3. Stappen	5
4. Resultaat	10
5. Vorm.....	11
6. Projectorganisatie	12
7. Planning	13
8. Risico's.....	14
Bijlage 1 - Juridische en beleidsmatige context Omgevingsvisie.....	15
Bijlage 2 - Lagenbenadering.....	18
Bijlage 3 - Samenvatting.....	19

Omgevingsvisie – Plan van Aanpak

“Verleden heb je, toekomst moet je maken¹”

Met het opstellen van de Omgevingsvisie werken wij aan ons perspectief voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Onze planhorizon is 20 jaar. Hoe wonen, werken, ontspannen wij en blijven we gezond over 20 jaar? Kunnen we dat nu goed voorspellen? Er zijn ontwikkelingen die nu onvoorstelbaar lijken maar over twee, drie decennia gemeengoed zijn.

We moeten oog voor hebben voor nieuwe ontwikkelingen en trends en daarbij soms durven dromen. Maar we zijn ook Nuchter. Dat zit in ons DNA. Daarmee staan wij met onze voeten op de grond en kiezen we voor een uitvoeringshorizon van 10 jaar. We weten wie wij zijn en wat hebben. Zo willen wij onze dromen en wensbeelden vertalen naar ideeën en oplossingen die realistisch en haalbaar zijn naar vandaag en morgen. Daar zit voor ons de uitdaging in het proces van het opstellen van de Omgevingsvisie.

¹ Citaat van Marc Andries, Belgisch schrijver en dichter.

1. Aanleiding

De inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 is uitgesteld. Maar uitstel zal zeker niet leiden tot afstel. Een nieuwe invoeringsdatum is bij het opstellen van dit Plan van Aanpak echter nog niet bekend.

De Omgevingswet vervangt 26 wetten geheel of gedeeltelijk. Zo moet de Omgevingswet het

Omgevingsrecht eenvoudiger en inzichtelijker maken. We krijgen als gemeente meer keuzevrijheid om op lokaal niveau in te spelen op de behoeften van initiatiefnemers en belanghebbenden. Procedures zijn korter en er zijn minder vergunningen nodig. Ingezet wordt op een andere rol van de overheid, waarbij we niet meer alleen de bepaler of toetsers zijn van hetgeen kan en mag gebeuren, maar meer de regisseur. We staan minder boven de partijen, en maken meer onderdeel uit van de maatschappij en van processen die plaatsvinden in de maatschappij. Samengevat kent de Omgevingswet de volgende verbeterdoelen:

- verbeteren inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak;
- komen tot samenhangende benadering beleid, besluitvorming en regelgeving;
- versnellen en verbeteren besluitvorming;
- vergroten bestuurlijke afwegingsruimte.

Om de doelen van de Omgevingswet te kunnen bereiken gaan we “anders werken” met een aantal (nieuwe) instrumenten: Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma, Omgevingsplan, en Omgevingsvergunning. De komst van de Omgevingswet is dus een belangrijke aanleiding om een Omgevingsvisie op te stellen. Immers de Omgevingswet verplicht gemeenten een Omgevingsvisie vast te stellen. Voor ons is de gemeentelijke herindeling van 1 januari 2019 echter een nog belangrijker argument.

Feiten en omstandigheden (zie het volgende hoofdstuk) zijn namelijk van dien aard dat het opstellen van een Omgevingsvisie, ook zonder de invoering van de Omgevingswet, zijn nut zal bewijzen. De Omgevingsvisie bepaalt de koers voor de fysieke leefomgeving van de nieuwe gemeente Westerkwartier en vormt vervolgens een belangrijke opmaat voor het gemeente dekkend Omgevingsplan dat opgesteld moet worden.

Het college van B&W benoemt het opstellen van een Omgevingsvisie in haar coalitieakkoord als één van de te realiseren opgaven.

Op 5 november 2019 nam het college kennis van het Programmaplan Omgevingswet. Het Programmaplan vormt de leidraad voor de invoering van de Omgevingswet in brede zin.

“In 2021 wordt naar verwachting de Omgevingswet van kracht. Deze wet vormt de basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving, waarin veiligheid, gezondheid en duurzaamheid samen met een goede omgevingskwaliteit centraal staan in de planologie. De Omgevingswet maakt ons als gemeente medeverantwoordelijk voor het behoud van de omgevingskwaliteit. We stellen als gemeente samen met onze inwoners een Omgevingsvisie op.”
Coalitieakkoord Gemeente Westerkwartier 2019-2022

De invoering van de Omgevingswet loopt langs drie sporen te weten:

1. Planinstrumenten;
2. Organisatie;
3. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Spoor 1 richt zich op de productie van de nieuwe planinstrumenten. Voor fase 1 gaat het dan expliciet om bezig zijn met de productie van een Omgevingsvisie op basis van het collegeakkoord. De productie van één omgevingsplan en eventuele programma's zijn voor fase 2.

Het is goed om hier te vermelden dat in aanloop naar de gemeentelijke herindeling (2017) een Raadswerkgroep Herindeling, in samenwerking met een ambtelijke werkgroep, actief was met voorbereidingen gericht op de invoering van de Omgevingswet. De opbrengst van deze werkgroep is betrokken bij de uitwerking van dit plan van aanpak. Ook is op 27 maart 2020 een enquête gehouden onder raadsleden en fractieassistenten. Hoewel de enquête niet representatief is door de lage respons zijn de uitkomsten wel betrokken bij het opstellen van dit document.

Het voorliggende plan van aanpak Omgevingsvisie biedt een leidraad voor het proces dat uiteindelijk leidt tot een vastgestelde Omgevingsvisie.

2. Waar staan we nu?

De gemeente Westerkwartier is een nieuwe gemeente. Voor de herindeling was al sprake van intensieve samenwerking tussen de heringedeelde gemeenten Grootegast, Marum, Leek en Zuidhorn op diverse terreinen. Voor het Nationaal Landschap Middag

Humsterland werkten de gemeenten Zuidhorn en Winsum actief samen. De samenwerking tussen de vier voormalige gemeenten lag op organisatorisch niveau (zoals personeelszaken en automatisering) maar ook beleidsinhoudelijk niveau in het sociaal domein en op het gebied van ruimtelijke ordening.

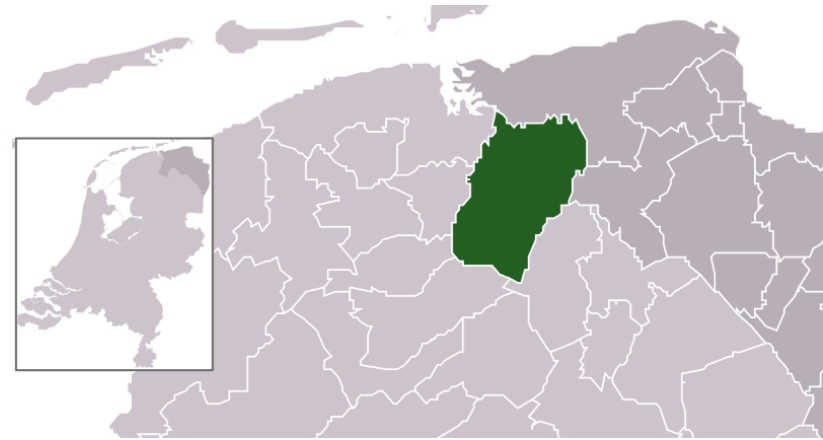
Desalniettemin hebben we te maken met beleidsverschillen tussen de oude gemeenten. Zo beschikken bijvoorbeeld niet alle voormalige gemeenten over een structuurvisie. Ook blijkt dat er veel verschillen zijn voor beleidsvelden en deelonderwerpen die raakvlak hebben met de fysieke leefomgeving. In het kader van de herindeling kwam dit bij de beleidsinventarisatie voor het fysiek domein naar voren.

We borduren daarom niet gewoon door op beleid van de voormalige gemeenten. Simpelweg omdat er in de breedte veel beleidsverschillen zijn, beleid vaak sectoraal is ingestoken en beleid niet altijd in de geest van de nieuwe Omgevingswet is opgesteld (ja mits, principe).

Het is echter ook niet zo dat we met een blanco papier starten.

Bij de voorbereiding van de herindeling is namelijk al het nodige geschreven in de strategische visie van het herindelingsontwerp en is ook, naar verwachting bruikbare, informatie gehaald uit de samenleving. Deze informatie kunnen we gebruiken als inbreng. Ook zullen we de beleidsnota's betrekken die al in Westerkwartierverband zijn vastgesteld dan wel door de nieuwe gemeente zijn vastgesteld of nog onderweg zijn. Te denken valt daarbij aan de Woonvisie, Woonzorgvisie, Detailhandelsvisie, Lokaal sportakkoord et cetera. In de volgende paragraaf 3. *Stappen* komt dit verder aan de orde.

Voor de nieuwe gemeente Westerkwartier is een nieuw integraal beleidskader nodig voor de fysieke leefomgeving. Een beleidskader dat past bij de gemeente Westerkwartier en past bij de Omgevingswet.

Een aantal gegevens van de gemeente Westerkwartier is vermeldenswaardig:

- De gemeente Westerkwartier is 1 januari 2019 ontstaan na een herindeling.
- Qua landoppervlakte (369 km²) staat Westerkwartier op 1 januari 2020 op plek 5 van de grootste gemeenten van Nederland.
- Met ruim 63.000 inwoners kent Westerkwartier, na de gemeente Groningen, het hoogste inwoneraantal van alle gemeenten in de provincie Groningen.
- Van de top 10 grote gemeenten in Nederland kent Westerkwartier qua landoppervlakte, na de gemeenten Apeldoorn (482/km²) en Emmen (320/km²), de meeste inwoners per vierkante kilometer, te weten 175.
- Westerkwartier kent 41 kernen. Saaksum is met 90 inwoners de kleinste kern, Leek met 11.260 inwoners de grootste.
- Westerkwartier grenst aan 7 gemeenten, verdeeld over 3 provincies. Daarmee ligt de gemeente Westerkwartier in het hart van de Noordelijke provincies.
- In het Westerkwartier ligt het enigste Nationaal Landschap binnen Provincie Groningen: Middag Humsterland.

3. Stappen

inleiding

Het opstellen van de Omgevingsvisie is een grote beleidsopgave. Er zijn veel beleidsterreinen met raakvlak met de fysieke leefomgeving, waaronder gezondheid en veiligheid. Ook de opgaven worden omvangrijker, complexer en urgenter. Denk

daarbij onder andere aan de energietransitie, de transitie in de landbouw, klimaatadaptatie, bereikbaarheid en ontwikkelingen op de woningmarkt. En zeer recent: de uitbraak van het Corona-virus dat het functioneren van onze maatschappij volledig op de kop heeft gezet. Afgevraagd kan worden welke langetermijneffecten of structurele effecten het Coronavirus op onze samenleving, met inbegrip van de fysieke leefomgeving, heeft.

Via de Omgevingsvisie willen wij koers bepalen door een integrale benadering van de verschillende opgaven. Daarbij stellen wij dat de Omgevingsvisie niet alle vraagstukken van vandaag en morgen in de fysieke leefomgeving kan oplossen. We moeten durven kiezen om zo écht richting te geven aan ons handelen en het benaderen en oplossen van de uitdagingen die inwoners met ons definiëren.

We zetten met onze Omgevingsvisie een stevig fundament neer, maar willen de Omgevingsvisie periodiek tegen het licht houden en herzien aan de hand van ontwikkelingen die anders lopen dan voorzien of nieuwe ontwikkelingen. Ook als blijkt dat zaken niet werken moeten we ruimte houden voor bijsturing. Dat moet wel zorgvuldig, goed gemotiveerd, gebeuren want we willen consistent beleid voeren.

De Omgevingsvisie is geen blauwdruk en is daarmee nooit af. Door de Omgevingsvisie te monitoren en evalueren blijft het een levend integraal document dat centraal staat voor ons en onze inwoners, in ons denken en doen bij de inrichting en gebruik van onze leefomgeving.

Het opstellen van de Omgevingsvisie doen we “bottom up”, samen met onze inwoners en organisaties en overheden waarmee we samenwerken. Om te voorkomen dat het proces te complex en daarmee wellicht ongrijpbaar wordt willen we in **5 duidelijke stappen, met afgeronde producten**, toewerken naar de Omgevingsvisie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. De eisen die de Omgevingswet stelt aan de Omgevingsvisie staan in bijlage 1.

De stappen 1 tot en met 5 worden hierna beschreven. Voordat we werkelijk starten stellen we met de raad een ambitiedocument op dat de bestuurlijke

ambitie weergeeft voor implementatie van de Omgevingswet en daarmee ook richting aan de uitwerking van de Omgevingsvisie. Verder zal bij alle 5 stappen nagedacht moeten worden over de wijze waarop de participatie en communicatie ingericht moet worden. Het ambitiedocument, participatie en communicatie komen na de beschrijving van de 5 stappen aan de orde.

1. analyse

Om te weten waar we naar toe gaan moeten we weten **wat we hebben**. In de analysefase, waarmee we het proces starten beschrijven we 5 zaken. We analyseren **1. het beleid** dat we hebben. Daarbij ligt de focus bij het beleid dat voor de herindeling in

Westerkwartierverband is opgesteld en het beleid dat tot stand gekomen is vlak voor en na de herindeling, alsmede beleid van andere overheden. Ook kijken we naar **2. de participatieprocessen** die daarmee gemoeid zijn. Welke vragen hebben we gesteld en welke informatie is nog bruikbaar? Verder analyseren wij **3. de opbouw van ons landschap**. Deze analyse doen we via de zogenaamde lagenbenadering om zo een goed samenhangend beeld te krijgen van onze fysieke leefomgeving. Hierbij willen we ook gebiedstypologieën gaan onderscheiden die we kunnen gebruiken bij het formuleren van onze ambities. Later moeten deze gebiedstypologieën tot nut zijn bij het opstellen van het Omgevingsplan. De lagenbenadering wordt toegelicht in bijlage 2. Verder is het nodig om een beeld te krijgen van **4. Belangrijke trends en ontwikkelingen**. Informatie over te verwachten trends kan onder andere verkregen worden uit bestaande onderzoeken. Ook gesprekken met maatschappelijke organisaties kunnen hieraan bijdragen. Het laatste thema voor onze analyse is **5. (positieve)gezondheid en veiligheid**. Dit thema worden onderzocht voor zover er een duidelijke relatie ligt met de fysieke leefomgeving. Er is veel landelijke en regionale data beschikbaar die bij dit onderdeel geanalyseerd kan worden.

De resultaten van deze fase worden vastgelegd in een **Analysedocument: Dit is Westerkwartier**.

2. ons verhaal

Stap 1 kenmerkt zich door het zo objectief mogelijk beschrijven van de verschillende onderzoeksthema's. bij stap 2 gaan we meer beschouwend te werk. We willen in deze fase **ontdekken wie we zijn**. Wat zijn onze kernwaarden die we moeten koesteren, versterken en benutten. In tijden van globalisering en individualisering geeft eigen identiteit houvast en binding voor mensen. Reden om te blijven, reden om te investeren of reden om terug te keren. Om ons verhaal te maken interpreteren we de informatie uit stap 1. Dit kan door onder andere ons gebied, onze waarden en onze gegevens te vergelijken met andere gebieden, soortgelijke of omliggende gemeenten of landelijke data. Zo willen we herkennen wat ons onderscheidt en wat de gemeente Westerkwartier anders en uniek maakt. Niet omdat we per sé anders willen zijn maar juist om onze kracht zo goed mogelijk te benutten en voorkomen dat we in onze visie blijven hangen in algemeenheden, open deuren en keuzes die net zo goed voor andere gemeenten van toepassing zijn. Ook zullen we in deze fase onderkennen waar onze knelpunten en zwaktes liggen waarmee we aan de slag kunnen gaan.

We gaan daarover in gesprek met onze inwoners. Daarbij kunnen we naar verwachting ook gebruik maken van informatie die is opgehaald in participatieprocessen rondom nieuwe beleidsdocumenten maar ook in het kader van de voorbereiding van de gemeentelijke herindeling. We denken bijvoorbeeld aan de opbrengst van de W500 in het kader van de herindeling.

Het beschrijven ons verhaal in het **Waardendocument: DIT maakt Westerkwartier**.

3. toekomstscenario's

Nadat we door analyse en interpretatie van de analyse hebben beschreven *wat we hebben* en *wie we zijn* gaan we in stap 3 **verkennen wat we kunnen**. Door middel van scenario-onderzoek willen we op zoek naar de speelruimte die we hebben. We willen daarbij uitersten verkennen en onszelf prikkelen om van de gebaande paden af te komen. Zo komen we tot nieuwe perspectieven die passen bij een planhorizon van 20 jaar en verkennen we oplossingsrichtingen die passen bij het Westerkwartier. Werken met scenario's is een beproefde methode om tot een visie te komen bij complexe vraagstukken.

We werken 3, hooguit 4, scenario's uit die ieder een eigen invalshoek kennen en laten zien wat dit betekent voor het Westerkwartier op lange termijn. We willen dit vooral laten zien door het visualiseren van de verschillende scenario's door kaartbeelden, referentiebeelden en sfeerimpressies. We kiezen voor scenario's met uiteenlopende invalshoeken maar passen bij ons verhaal, bij wie wij zijn. Elk scenario moet iets doen met onze identiteit. De te kiezen scenario's bepalen wij samen met onze inwoners en werken wij met onze inwoners uit.

De verschillende scenario's worden uitgewerkt en vastgelegd in het **Scenariodocument: Opties voor Westerkwartier**.

“Scenario's kunnen helpen om de besluitvorming beter te onderbouwen door de onzekerheid waarmee beleidsbeslissingen zijn omgeven beter hanteerbaar te maken. Met scenario's kan bijvoorbeeld op een samenhangende manier het mogelijke toekomstige verloop worden verkend van een aantal relevante ontwikkelingen of een aantal beleidsalternatieven met hun verwachte effecten op een rij worden gezet”.
PBL, Den Haag 2017, Scenario's voor milieu, natuur en ruimte gebruiken: een handreiking

Milieueffectrapport (MER)

Het is een optie om juist vanaf deze fase te starten met milieueffectrapportage (m.e.r.).

Of wij onze Omgevingsvisie aan een m.e.r.-procedure onderwerpen bepalen wij bij de uitvoering van stap 3 of zoveel eerder als mogelijk aan de hand van een m.e.r.-beoordeling. Als uit de m.e.r.-beoordeling blijkt dat m.e.r. noodzakelijk is dan zullen wij dit uitvoeren.

Indien wij een MER opstellen dan leggen wij het ontwerp-MER tegelijkertijd met de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage.

4. koers

Nadat we hebben verkend wat we kunnen aan de hand van toekomstscenario's wordt het tijd om te kiezen, focus aan te brengen. We gaan **kieszen Wat we doen**, wat wordt onze koers voor de komende jaren? We bepalen een voorkeurscenario of maken misschien een combinatie van de verschillende scenario's en werken deze verder integraal uit voor alle thema's met raakvlak met de fysieke leefomgeving. De koers geeft ons focus en vormt de basis voor de uitwerking in het product Omgevingsvisie en wordt verbeeld en beschreven in het **Koersdocument: Koers voor het Westerkwartier**.

5. Omgevingsvisie

Na de beantwoording van de vragen:

Wat we hebben?

Wie we zijn?

Wat we kunnen, en Wat we doen? Vertalen we de gekozen koers in de Omgevingsvisie die de raad vaststelt.

De planhorizon vanuit de koers stellen we op 20 jaar. De

uitvoeringhorizon is 10 jaar.

In deze fase vindt het formele besluitvormingstraject plaats. Het college legt, na consultatie van de raad, de ontwerp-Omgevingsvisie 6 weken voor een ieder ter inzage. De inspraakreacties worden verwerkt in een nota van reacties en commentaar en worden door het college aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad bepaalt, na advies van het college, of de inspraakreacties al dan niet leiden tot aanpassing van de Omgevingsvisie. De raad stelt de Omgevingsvisie vast, waarna deze wordt aangeboden aan de landelijke voorziening zodat deze digitaal raadpleegbaar is. Bezwaar en beroep tegen de Omgevingsvisie is wettelijk niet mogelijk.

A. ambitie

De ambitie die de gemeente heeft voor de implementatie van de Omgevingswet vormt de basis voor de op te stellen Omgevingsvisie. Het gaat om het kiezen van een gezamenlijk vertrekpunt. De uitdaging is te bekijken in hoeverre de Omgevingsvisie als instrument de gemeenteraad de mogelijkheden biedt om daadwerkelijk kaders en rollen op een manier te regelen die past bij een actieve rol van de inwoners van het Westerkwartier. Op basis van de VNG-invoeringsstrategieën kiezen we voor de **ambitie Vernieuwend** waarbij we de Omgevingswet aangrijpen om te veranderen met de blik naar buiten en daarmee focus op onze inwoners waarvoor we het doen. Dit doen we wel met een nuchtere aanpak. Onze organisatie die door de herindeling nog volop in beweging is zal verder moeten groeien. De Omgevingswet zien wij daarbij als kans om vorm en inhoud te geven aan de groei van de organisatie en de wijze waarop wij samenwerken met onze inwoners.

Met de raad bepalen we wat de ambities zijn. Via een informatieavond over de Omgevingswet op 22 januari en een digitale presentatie en enquête over de Omgevingsvisie onder raadsleden en fractieassistenten hebben we gezocht naar de ambities van de raad ten aanzien van de implementatie van de Omgevingswet en de ambities en aanpak van de Omgevingsvisie. De ambities worden beschreven in het **raadsambitiedocument implementatie Omgevingswet** dat ter vaststelling wordt behandeld in de raad van 24 juni 2020. Het ambitiedocument is kort en krachtig en geeft politieke richting aan de implementatie van de Omgevingswet en daarmee ook aan de Omgevingsvisie. De opbrengst van de enquête hebben wij verwerkt in dit plan van aanpak.

² Naast onze inwoners hebben wij ook te maken met belanghebbende partijen zoals bedrijven, belangenorganisaties, grondeigenaren, medeoverheden etc.

B. participatie

Bij het opstellen van de Omgevingsvisie moeten wij onze inwoners en belanghebbenden² zo goed mogelijk betrekken via participatie. Participatie zien wij niet als plicht, maar als belangrijke voorwaarde bij het opstellen van ons beleid. In dit geval voorwaarde om samen met onze inwoners en belanghebbenden te werken aan ons ontwikkelingsperspectief van de fysieke leefomgeving. Participatie kan op allerlei manieren, op allerlei momenten, met verschillende doelen en met uiteenlopende doelgroepen. Uitgangspunt is dat de raad uiteindelijk de Omgevingsvisie vaststelt en dus bepaalt (beslist).

In de afgelopen jaren, en ook nu, zijn we op vele beleidsvelden met onze inwoners in gesprek geweest. De opgehaalde informatie zullen we opnieuw bekijken (zie stap 1). Het belangrijkste doel dat wij met participatie willen bereiken is: **betrokkenheid en eigenaarschap van onze inwoners creëren**. Daarnaast willen wij inzicht in wensen en belangen krijgen en willen wij gebruik maken van kennis en ervaring die bij onze inwoners aanwezig is.

Per stap in het proces geven wij aan hoe wij betrokkenheid en eigenaarschap proberen te bereiken. De mate van invloed die wij in ieder geval willen geven is via de participatietrede *meedoen*³. Hierbij werken inwoners en belangenorganisaties actief mee in de verschillende fasen van planvorming door bijvoorbeeld deelname aan klankbordgroepen, themasessies, inloopbijeenkomst, bijwonen evenementen. Door het Coronavirus zullen we op zoek moeten naar creatieve oplossingen zolang er beperkingen gelden voor fysieke ontmoetingen. Wij zijn geen voorstander voor louter digitaal contact omdat we daarmee belangrijke groepen in de maatschappij niet kunnen bereiken.

Voor de participatie stellen wij een separaat **participatieplan Omgevingsvisie** op. Wij vragen een extern bureau om daarvoor een voorstel te doen.

Bij de participatietreden (mate van invloed) volgens de methode van Factor C onderscheiden wij: *meeweten, meedenken, meedoen, meebepalen*.

c. communicatie

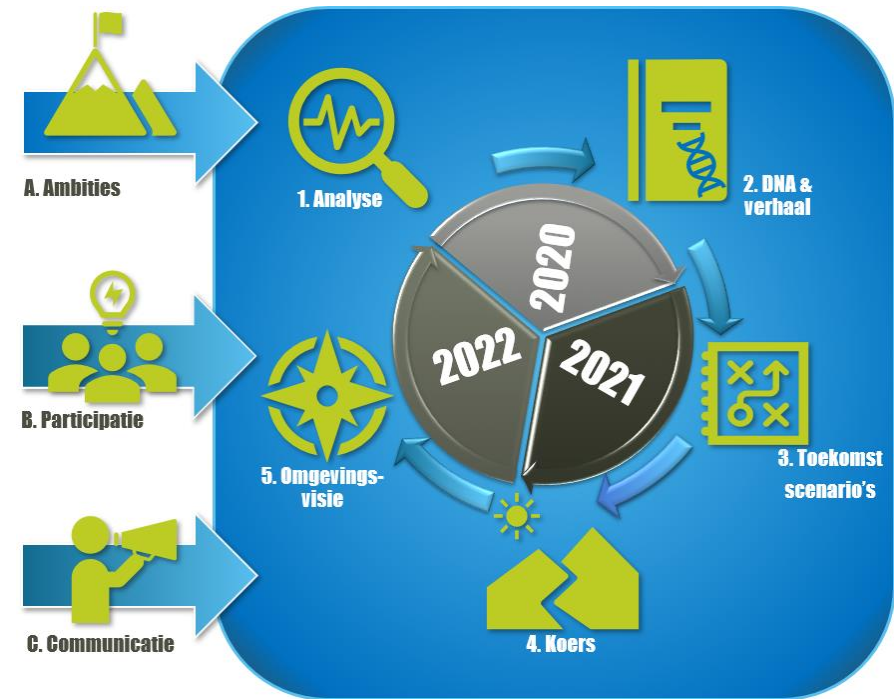

Voor de communicatie over het project stellen we een communicatieplan op. Net als bij de participatie zal de communicatie per stap kunnen verschillen afhankelijk van het doel dat we willen bereiken. We zullen in ieder geval onze inwoners en belanghebbenden willen informeren over

de stappen die we zetten. Ook willen we transparant zijn in onze communicatie. Laten zien wat hebben opgehaald in het kader van participatie en wat we met deze informatie hebben gedaan.

Voor de communicatie stellen wij een separaat **communicatieplan Omgevingsvisie** op. Wij vragen een extern bureau om daarvoor een voorstel te doen.

Onderstaande afbeelding geeft samenvattend de hoofdstappen weer om te komen tot onze Omgevingsvisie.

4. Resultaat

Onze Omgevingsvisie is een inspirerend en helder beleidsdocument in woord en vooral in beeld (zie ook het volgende hoofdstuk). De Omgevingsvisie geeft richting aan de opgaven van de gemeente Westerkwartier voor de komende 10 jaar (uitvoeringshorizon), geplaatst in een

langetermijnperspectief van 20 jaar (planhorizon). Door het maken van duidelijke en misschien soms scherpe keuzes krijgen de opgaven en vraagstukken waar het Westerkwartier voor staat richting en geven we een afwegingskader voor toekomstige opgaven en ontwikkelingen. De Omgevingsvisie kent draagvlak bij zowel raad als inwoners en is tot stand gekomen met betrokkenheid van medewerkers werkzaam uit de hele gemeentelijke organisatie.

De visie bevat beleid op hoofdlijnen voor het fysieke domein waarbij ook de thema's (positieve) gezondheid en veiligheid expliciet betrokken zijn. De nadruk ligt op te bereiken doelen en hoe daar te komen. Ook zijn de mogelijke of beoogde rollen vanuit de gemeente beschreven. De Omgevingsvisie werkt zoveel mogelijk vanuit een gebiedsgerichte benadering om zo het Omgevingsplan efficiënt te kunnen inrichten. Waar nodig zullen overkoepelen thematische opgaven worden benoemd.

De Omgevingsvisie biedt een stevig integraal kader voor de hele fysieke leefomgeving. Ons uitgangspunt daarbij is dat wij in principe geen onderwerpen "doorschuiven" naar toekomstige Omgevingsprogramma's. De omgevingsvisie zien wij als hét centrale document voor de hele fysieke leefomgeving. Deze benadering dwingt ons om steeds integraal te denken bij aanpassingen van afzonderlijke beleidsthema's in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingsvisie kent een planhorizon (2040) en uitvoeringshorizon (2030). Dat wil niet zeggen dat de Omgevingsvisie een statisch document is. Wij zullen de Omgevingsvisie periodiek, eens in de 4 jaar, evalueren en zo nodig bijstellen op basis van de evaluatie.

Puntsgewijs en in willekeurige volgorde. De Omgevingsvisie:

- inspireert en nodigt uit tot handelen en investeren
- is met samenwerking/participatie tot stand gekomen;
- bevat integraal beleid op hoofdlijnen over de volle breedte van het fysieke domein als bedoeld in de Omgevingswet waarbij (positieve) gezondheid en veiligheid ook expliciet aan de orde komen;
- gaat niet uit van uitwerkingen in afzonderlijke Omgevingsprogramma's;
- verwoordt de 'bedoeling' (het waarom) van ons beleid;
- geeft aan hoe de raad gestelde doelen wil waarmaken;
- vormt een stevige basis voor het Omgevingsplan en uitvoeringsplannen;
- biedt richting voor ontwikkelingen die niet in het kaderstellend beleid passen;
- is helder en in begrijpelijke taal geschreven;
- is ook goed toegankelijk voor laag of minder geletterden;
- is een dynamisch stuk dat cyclisch wordt geactualiseerd;
- benoemd gebiedsgericht aandachtspunten, met bandbreedtes in na te streven gebiedskwaliteit;
- is digitaal ontsloten en analoog beschikbaar;
- stuurt op versterking van gebiedskwaliteiten;
- voldoet aan de eisen van Omgevingswet.

Wat is de Omgevingsvisie niet? De Omgevingsvisie:

- is geen blauwdruk van de toekomstige inrichting of ontwikkeling van Westerkwartier;
- is geen gedetailleerde beschrijving van wat wel/niet mag in de gemeente Westerkwartier;
- is geen juridisch bindend document voor inwoners en bedrijven andere overheden bindende regelgeving komt in het Omgevingsplan);
- is geen concreet uitvoeringsdocument.

5. Vorm

De Omgevingsvisie is vormvrij. Dat geeft ruimte voor eigen invulling, maar werpt ook de vraag op hoe we de visie gaan vormgeven. Blijven we bij bekende vormen die we kennen van de structuurvisies of kiezen we voor een vernieuwende vormgeving die meer van deze tijd is?

We willen in ieder geval een visie die prettig raadpleegbaar is, ook voor laag of minder geletterden, en verleid tot lezen en handelen. Beelden zeggen meer dan woorden. Onze visie moet daarom vooral beeldend worden neergezet door heldere kaarten, gebruik van infographics, referentiebeelden, collages, impressies etc. Tekst en beeld ondersteunen elkaar. Hoewel de Omgevingsvisie vormvrij is geldt wel dat de Omgevingsvisie ontsloten moet worden via de landelijke voorziening. De Omgevingsvisie moet worden aangeleverd aan de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen (LVBB). Aan deze eis zullen wij voldoen door een digitale versie aan de landelijke voorziening aan te bieden die voldoet aan de daarvoor meest recent geldende landelijke digitale eisen⁴.

De omgevingsvisie willen wij permanent tonen op een nader in te richten website. Een belangrijk onderdeel van deze website is een goed leesbare en makkelijk toegankelijk kaartbeeld. Wij staan daarbij open voor grafisch aantrekkelijke vormgeving van de kaart en kaartonderdelen. De website wordt onderdeel van de gemeentelijke website en zal moeten voldoen aan de eisen van digitoegankelijk⁵.

Naast de digitale versie willen we ook over een analoge versie beschikken. Niet alleen komen wij daarmee tegemoet aan mensen die geen of beperkt toegang hebben tot digitale voorzieningen. Ook vinden wij dat een fraai vormgegeven papieren document, een publiekversie, kan verleiden en soms meer uitnodigt om te lezen of “erbij” te houden dan een digitaal product.

⁴ De landelijke eisen zijn vastgelegd in Eisen van standaard officiële publicaties met toepassingsprofielen voor omgevingsdocumenten (Stop/Topd) - Toepassingsprofiel Omgevingsvisie.

⁵ Nederlandse overheidsinstanties ('openbare diensten') mogen bij het aanbieden van digitale diensten geen onderscheid maken tussen personen met en zonder handicap of chronische ziekte. Het [Besluit](#)

[digitale toegankelijkheid overheid](#) voorziet in specifieke voorschriften met betrekking tot de toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties. Het besluit is een uitwerking van de Europese Toegankelijkheidsrichtlijn.

6. Projectorganisatie

Voor het project is Wethouder Hielke Westra bestuurlijk opdrachtgever. Vanuit de directie is Harrie Koning ambtelijk opdrachtgever. Programmamanager voor de invoering van de Omgevingswet is Ankie Fennema. Het project Omgevingsvisie wordt geleid door projectleider

Bouber Schuil. De projectleider legt ambtelijk verantwoording af aan de Programmamanager.

De uitvoering van het project komt verder in handen te liggen van een projectteam Omgevingsvisie met een aantal ervaren (beleids)medewerkers die het proces van A tot Z meelopen, meedenken en meewerken. Vanwege het brede integrale karakter van de Omgevingsvisie is brede, maar compacte, projectgroep samengesteld om slagvaardig te kunnen handelen. Per stap in het proces kunnen voor specifieke deelproducten aanvullend interne experts aan de deelfase gekoppeld worden. Het projectteam bepaalt de behoefte per fase.

Projectteam		
Projectleider Bouber Schuil Omgevingsvisie		
Discipline	Teamleider	Medewerker
Innovatie	Nico <u>vd</u> Veen	Francisca Kiestra
Milieu	Marjan <u>vd</u> Veen	Hans Brinkhof
Ruimtelijke Ordening	Marjan <u>vd</u> Veen	Stefan van Sloten
Openbare ruimte (beleid)	Doreen Edeler	Mario Brinkman
Ruimtelijke kwaliteit	Marjan <u>vd</u> Veen	Peter Jonk/ Ubo Bezuijen
Gezondheid	Christine Huizing	Thom Wietzes
Duurzaamheid	Marjan <u>vd</u> Veen	Rene Thedinga
Secretarieel	Henk Zwiep	Thea Detmar

Voor de inzet van de projectgroepleden wordt met een gemiddelde tijdsbeslag van 4 uur per week gedurende de hele looptijd van het project gerekend. Daarbij gaan wij ervan uit dat een extern bureau ons ondersteunt bij het proces, het onderzoek, participatie en het opstellen van de deelproducten.

De Omgevingsvisie raakt de portefeuilles van alle wethouders. Om die reden wordt er geen separate bestuurlijke klankbordgroep ingesteld. De projectgroep betreft en informeert periodiek het voltallige college over het proces en de tussenproducten.

Omdat het instrument Omgevingsvisie nieuw is (geen routine), complex qua omvang, en de gemeentelijke organisatie nog vol in beweging door de herindeling, kiezen we ervoor een extern bureau in te schakelen om ons bij te staan. Via een meervoudig onderhandse aanbesteding zoeken we een bureau dat aantoonbaar ervaren is met het opstellen van Omgevingsvisies en het begeleiden van participatieprocessen. Ook moet het bureau in staat zijn om eventueel zelf of in samenwerking met een vaste partner (onderaannemer) een MER op te stellen.

Betrekken raad

De raad betrekken we bij de participatie door hen bij alle activiteiten die wij voor onze inwoners organiseren uit te nodigen. Zo kunnen raadsleden zien wat er gebeurt, kennismaken van sfeer en sentimenten en zelf ook als klankbord dienen voor onze inwoners. Daarnaast bieden wij de raad verschillende afsluitende documenten van de 5 fasen aan. Het Analysedocument, Waardendocument en Scenariodocument leggen wij voor kennisgeving voor. Deze documenten beschouwen wij als belangrijke bouwstenen voor de uiteindelijke Omgevingsvisie. Het Koersdocument is onderwerp van politieke discussie. Het koersdocument gaat daarom voor inhoudelijke behandeling naar de raad. Ook de ontwerp-Omgevingsvisie bieden wij voor inhoudelijke behandeling aan. De raad stelt uiteindelijk de Omgevingsvisie vast. Wij gaan ervan uit dat de raad een hoorzitting organiseert over ingediende zienswijzen. Tot slot: als sprake is van m.e.r. dan zal de raad ook in dat kader op diverse, nog nader te bepalen momenten, tot besluitvorming moeten overgaan.

7. Planning

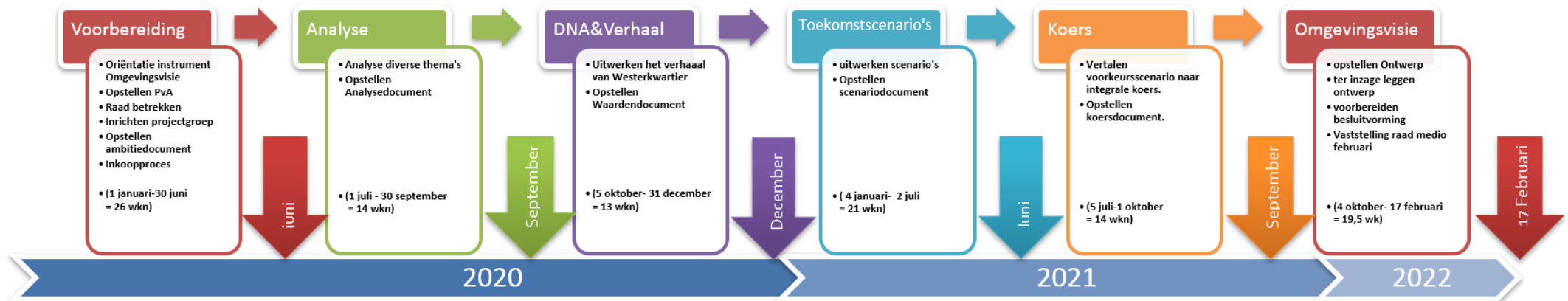

De ambitie is om de Omgevingsvisie binnen de huidige bestuursperiode vast te stellen. In uiterste geval koersen we op 1 januari 2024: de te verwachten overgangstermijn van de Omgevingswet voor het opstellen van een Omgevingsvisie. Omdat de volgende

gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022 gehouden worden streven wij ernaar om de Omgevingsvisie uiterlijk februari 2022 vast te laten stellen. Of dit gehaald kan worden is mede afhankelijk van het detailniveau van de visie, de mate van participatie, wel of geen m.e.r.-procedure en mogelijke effecten van de Corona-crisis. Als we een MER moeten opstellen zullen we de termijn niet halen.

De tijd zal hoe dan ook krap zijn, uitgaande van een uitgebreid participatieproces. De aanname is dat gauw anderhalf tot twee jaar nodig is om een goede, gedragen, Omgevingsvisie op te stellen vanaf de eerste inhoudelijke stappen. Daarbij merken we ook op dat we moeten waken voor een lang proces. Als het proces lang duurt kan enthousiasme en energie voor het project bij onze inwoners en onze medewerkers weglekken.

Na behandeling van dit Plan van Aanpak zal zo snel mogelijk de werving van een bureau moeten starten in het tweede kwartaal van 2020. Voor de zomer 2020 willen we aan de slag met de analyse en ons verhaal. In de loop van 2021 (eerste kwartaal) willen we dan stappen zetten met de toekomstscenario's en de koers.

8. Risico's

Een goede projectbeheersing is onmisbaar voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie. Het is daarom belangrijk om planning, budgettering, inzet en risicobeheersing regelmatig

tegen het licht te houden. Dit voorkomt verassingen en onomkeerbare situaties. Bovendien krijgt we zo vroegtijdig inzicht in risico's en kunnen de noodzakelijke beheersingsmaatregelen worden getroffen.

In de bijgaande tabel staan de belangrijkste risico's beschreven met de bijbehorende beheersingsmaatregelen. De risico's zijn onderverdeeld in politieke, organisatorische en inhoudelijke risico's.

Soort	Omschrijving risico	Beheersingsmaatregel
Politiek	Onvoldoende draagvlak voor de Omgevingsvisie vanuit bestuur	Het bestuur (college en raad) wordt vanaf de start betrokken bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie
Organisatorisch	De animo om te participeren is onvoldoende en de deelnemers zijn geen afspiegeling van de samenleving	Een mix van communicatie- en participatiemiddelen wordt ingezet om verschillende doelgroepen te bereiken
Organisatorisch	De planning wordt niet gehaald	De planning is een vast onderdeel op de agenda van het projectteam Omgevingsvisie en van overleg tussen projectleider en programmamanager en wordt bijgesteld indien dit noodzakelijk is
Organisatorisch	De financiële middelen zijn onvoldoende toereikend	De financiën zijn een vast onderdeel op de agenda van het projectteam en het overleg tussen projectleider en programmamanager. Indien noodzakelijk vindt bijraming plaats in de voorjaars- of najaarsnota
Organisatorisch	De projectleider of lid van de projectgroep valt uit	De projectleider of lid van de projectgroep wordt vervangen. Op voorhand wordt uit het projectteam een vervangend projectleider benoemd.
Organisatorisch	De projectleider of medewerker van het adviesbureau valt uit	De projectleider of medewerker van het adviesbureau wordt vervangen. Bij de aanbesteding vormt dit punt van aandacht.
Inhoudelijk	Onvoldoende draagvlak voor de Omgevingsvisie vanuit de samenleving	De samenleving wordt intensief betrokken bij de ontwikkeling van de Omgevingsvisie.
Inhoudelijk	Een eventuele m.e.r.-procedure wordt niet of te laat opgestart	In overleg met het in te huren adviesbureau wordt een definitief standpunt bepaald na m.er.-beoordeling.

Bijlage 1 - Juridische en beleidsmatige context Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is een integraal strategisch beleidsdocument voor de **fysieke leefomgeving** voor de lange termijn.

De Omgevingsvisie vervangt de structuurvisie, het waterplan, milieubeleidsplan, verkeers- en vervoersplan en de ruimtelijke aspecten van de natuurvisie.

Fysieke Leefomgeving

In de Omgevingswet staat de “fysieke Leefomgeving” centraal. Afdeling 1.3 van de Omgevingswet gaat over de zorg voor de fysieke leefomgeving. Voor een ieder geldt de zorgplicht voor de fysieke leefomgeving.

Volgens afdeling 1.2. van de Omgevingswet omvat de fysieke leefomgeving in ieder geval:

- a. Bouwwerken;
- b. Infrastructuur;
- c. Watersystemen;
- d. Water;
- e. Bodem;
- f. Lucht;
- g. Landschappen;
- h. Natuur;
- i. Cultureel erfgoed;
- j. Werelderfgoed.

Inhoud Omgevingsvisie

Een Omgevingsvisie bevat volgens artikel 3.2 Omgevingswet:

- a. De hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving;
- b. De hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied, en
- c. De hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving.

Omgevingsvisie verplicht

De gemeente is, net als Rijk en provincie, verplicht om een Omgevingsvisie vast te stellen. Als de Omgevingswet in werking treedt zal de gemeente, blijkens de Memorie van Toelichting bij de Invoeringswet Omgevingswet, binnen 3 jaar een Omgevingsvisie voor haar grondgebied moeten vaststellen. De gemeenteraad stelt de Omgevingsvisie vast. De Omgevingsvisie bindt alleen de eigen gemeente.

Bezwaar en beroep

Inwoners, bedrijven, andere overheden kunnen geen directe rechten onttelen aan een Omgevingsvisie.

Tegen de vaststelling van de Omgevingsvisie kan geen bezwaar gemaakt worden. Wel kan iedereen een zienswijze indienen over de ontwerpversie die 6 weken ter inzage gelegd wordt.

Vormvrij

De Omgevingsvisie is een vormvrij instrument en kan daarom op allerlei, ook vernieuwende, wijzen verwoord en/of verbeeld worden. Wel is het de bedoeling dat de Omgevingsvisie in ieder geval ontsloten wordt via de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB).

LVBB

Overheden publiceren vanaf 2021 officiële documenten via het platform voor overheidspublicaties: de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB). Omgevingswetbesluiten die overheden publiceren, komen via deze landelijke voorziening ook in het digitaal stelsel en het Omgevingsloket

Participatie

Het Omgevingsbesluit (artikel 10.7) schrijft voor dat **in de vastgestelde Omgevingsvisie staat hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen bij de voorbereiding betrokken zijn en wat de resultaten daarvan zijn**. De Omgevingswet schrijft niet voor hoe en op welke momenten invulling gegeven moet worden aan participatie. De gemeente kan dus naar eigen inzicht de participatie rond de Omgevingsvisie inhoud geven.

Milieueffectrapport (MER)

In Nederland is het verplicht om voor ontwikkelingen met mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen een m.e.r.-procedure te doorlopen en een MER op te stellen. De procedure van een milieueffectrapportage is bedoeld om het milieubelang en de belangen vanuit onder meer gezondheid, duurzaamheid en veiligheid volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. m.e.r. is onder andere gekoppeld aan het instrument Omgevingsvisie.

Met de vraag: óf een Omgevingsvisie m.e.r. moet ondergaan - gaan gemeenten verschillend om. Op basis van de adviezen die de Commissie MER over gemeentelijke Omgevingsvisies gaf⁶ gebeurt dit waarschijnlijk vaker niet dan wel. Dat kan mede te maken hebben met het abstractieniveau van de Omgevingsvisie waarvoor gemeenten kiezen en daarbij de interpretatie of de Omgevingsvisie al dan niet:

- kaderstellend is voor te nemen besluiten voor m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige projecten, en/of
- voor een passende beoordeling die in het kader van natuur moet worden gemaakt.

Bij de afweging over de vraag of een MER opgesteld moet worden is het van belang na te gaan in hoeverre de Omgevingsvisie kaderstellende, dan wel concrete uitspraken doet over de categorieën van m.e.r.-plichtige activiteiten die op de C- en D-lijst staan van de bijlage bij het Besluit m.e.r. Deze categorieën gaan onder andere over de aanleg of wijziging van nieuwe wegen (C1.3 en D1.2), de wijziging of uitbreiding van industrieterreinen (D11.3) en de aanleg, wijziging of uitbreiding van stedelijke ontwikkelingsprojecten, waaronder woningbouwlocaties (D11.2).

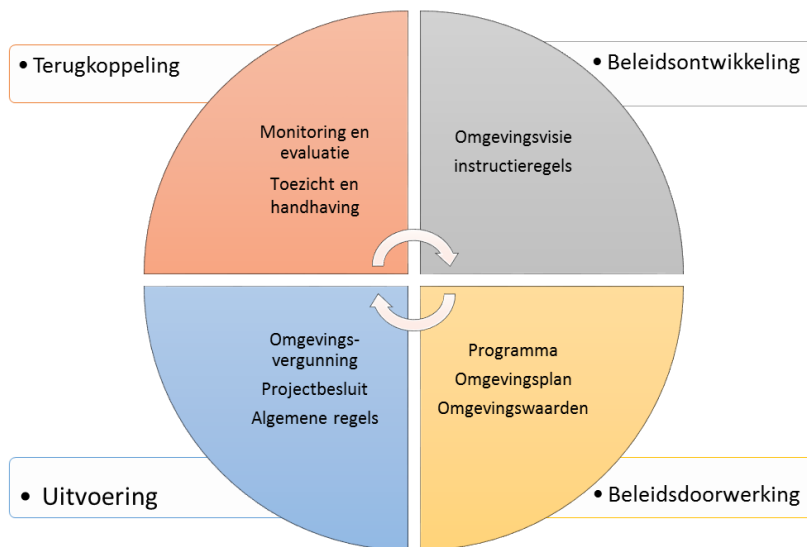
De categorieën op de C- en D-lijst kennen ondergrenzen. Zo is bij woningbouw pas sprake van een formele m.e.r.-beoordelingsplicht vanaf 2.000 woningen per locatie en geldt voor de wijziging van industrieterreinen een ondergrens van 75 hectare.

De Omgevingsvisie kan een kader vormen voor projecten die zijn aangewezen in bijlage V van het Omgevingsbesluit (ob). Als dit zo is dan zal er een Milieueffectrapport (MER) opgesteld moeten worden. De MER kent procedurestappen waarbij uiteindelijk een ontwerp-MER gelijktijdig ter inzage gelegd wordt met de ontwerp-Omgevingsvisie.

⁶ de Commissie m.e.r. gaf 5 adviezen tot 30-01-2020 over gemeentelijke Omgevingsvisies. De website <https://mijnOmgevingsvisie.nl/nieuwe-Omgevingsvisies/> toont een tientallen vastgestelde Omgevingsvisies.

Beleidscyclus

De Omgevingsvisie past in de beleidscyclus in het kwadrant van Beleidsontwikkeling. Idealiter gaat daaraan monitoring en evaluatie van bestaand beleid vooraf. De keuzes die gemaakt worden in de Omgevingsvisie werken door in het Omgevingsplan dat de regels voor de fysieke leefomgeving bevat. Ook kunnen specifieke aandachtsgebieden uitgewerkt worden in een Programma. Het Omgevingsplan biedt het juridisch kader voor het verlenen van Omgevingsvergunningen. We hebben het dan over de uitvoering van projecten en initiatieven. Voor grote projecten van Openbaar belang kunnen Rijk, Provincie en Waterschap via een projectbesluit het Omgevingsplan op zij zetten. De laatste stap is terugkoppeling via Monitoring en evaluatie van het beleid. Indien er aanleiding is om het beleid te herzien kan de Omgevingsvisie aangepast worden. Daarmee is de beleidscyclus rond. Alleen bij het kwadrant uitvoering staan inwoners, bedrijven en overheden centraal. Bij de overige kwadranten staat alleen de overheid centraal.

Bijlage 2 - Lagenbenadering⁷

Aan de oplossing van een gebiedsopgave of strategische ruimtelijke vragen gaat de vraag vooraf: wat is er mogelijk in dit gebied? Hoe zit het gebied in elkaar? Welke kansen zijn er? Een analyse van de ruimtelijke structuren in het gebied en zijn omgeving geeft een antwoord. De lagenbenadering is hierbij een geschikt analyse-instrument. De meerwaarde zit in de

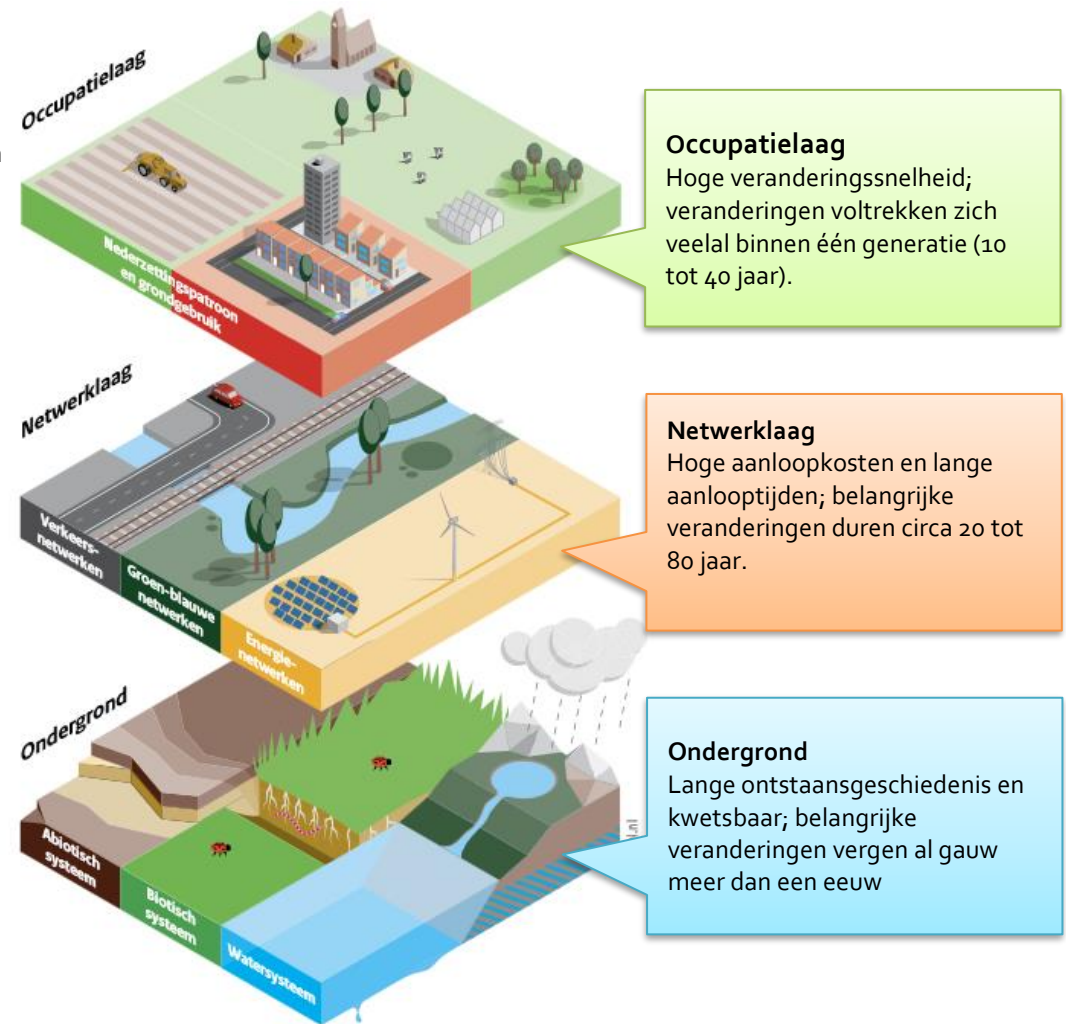
blikverruiming. Horizontaal: de lokale opgave geplaatst in een regionaal perspectief. Verticaal: de lokale opgave als een driedimensionale opgave.

De lagenbenadering legt de ruimte uiteen in drie lagen. De eerste/onderste laag bestaat uit de fysieke ondergrond, het watersysteem en het biotisch systeem. De volgende laag bevat netwerken van infrastructuur met onder meer wegen, spoorlijnen en waterwegen. Tot slot de laag met de menselijke activiteiten zoals wonen, werken en recreëren en de fysieke neerslag daarvan.

Al die lagen zijn aan verandering onderhevig. De snelheid waarmee ze veranderen verschilt per laag. Sommige lagen hebben een lange geschiedenis. Veranderingen leggen de toekomst voor lange tijd vast. Andere zijn vluchtiger en veranderen binnen enkele jaren. We hanteren als stelregel: hoe langzamer de veranderingssnelheid, hoe zorgvuldiger je ermee omgaat.

Pragmatische omgang met de drie lagen

Een rigide indeling in drie lagen doet geen recht aan de planningspraktijk. De occupatielaag is bijvoorbeeld de meest flexibele laag. Belangrijke veranderingen voltrekken zich binnen één generatie. Maar dat is niet altijd zo! Sommige verstedelijkingsstructuren kennen een eeuwenlange geschiedenis. Het is bijvoorbeeld moeilijk voorstelbaar dat we voorbij gaan aan de ontstaansgeschiedenis van Middag Humsterland of de beschermde dorpsgezichten zoals Garnwerd en Niehove. Daarom kunnen ook occupatiestructuren robuust zijn. Eeuwenlange investeringen hebben geleid tot structuren, die de identiteit van steden en dorpen bepalen. En daar gaan we heel zorgvuldig mee om.

⁷ Voor de beschrijving van de lagenbenadering is <http://www.ruimtexitmilieu.nl/wiki/ontwikkelconcepten/lagenbenadering> als bron gebruikt.

Bijlage 3 - Samenvatting

De komst van de Omgevingswet is een belangrijke aanleiding om een Omgevingsvisie op te stellen. Voor gemeenten geldt er plicht een Omgevingsvisie vast te stellen. Daarnaast is de gemeentelijke herindeling van 1 januari 2019 een nog belangrijker argument.

We borduren niet gewoon door op beleid van de voormalige gemeenten. Simpelweg omdat er in de breedte veel beleidsverschillen zijn, beleid vaak sectoraal is ingestoken en niet altijd in de geest van de nieuwe Omgevingswet is opgesteld (ja mits, principe). Er is een nieuw integraal beleidskader nodig dat past bij de gemeente Westerkwartier en past bij de Omgevingswet.

1

Door analyse weten we **wat we hebben**. We analyseren:

- het beleid
- de participatieprocessen
- de opbouw van ons landschap.
- Belangrijke trends en ontwikkelingen
- gezondheid en veiligheid.

De resultaten van deze fase worden vastgelegd in een **Analyседocument: Dit is Westerkwartier**.

4

Vanuit de scenario's gaan we kiezen. We **kieszen Wat we doen**, wat wordt onze koers voor de komende jaren? We bepalen een voorkeurscenario of maken misschien een combinatie van de verschillende scenario's en werken deze verder integraal uit voor alle thema's met raakvlak met de fysieke leefomgeving.

De koers geeft ons focus en vormt de basis voor de uitwerking in het product Omgevingsvisie en wordt verbeeld en beschreven in het **koersdocument: Koers voor Westerkwartier**.

2

We **ontdekken wie we zijn** door onze analyse te vergelijken met gegevens van andere gemeenten en gebieden. Zo vinden we onze kernwaarden die we moeten koesteren, versterken en benutten.

We beschrijven ons verhaal in het **Waardendocument: DIT maakt Westerkwartier**.

5

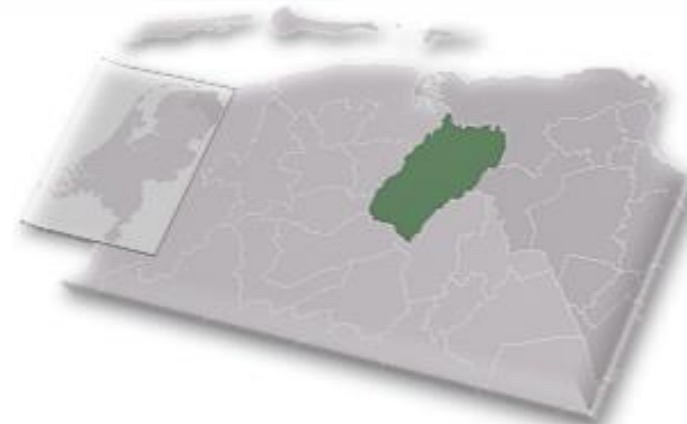
We vertalen de gekozen koers in de **Omgevingsvisie** die de raad vaststelt. De planhorizon vanuit de koers stellen we op 20 jaar. De uitvoeringhorizon is 10 jaar.

3

We **verkennen wat we kunnen** door scenario-onderzoek. We werken 3 hooguit 4 scenario's uit die ieder een eigen invalshoek kennen en laten zien wat dit betekent voor het Westerkwartier op lange termijn. Elk scenario doet iets met onze identiteit.

De verschillende scenario's worden uitgewerkt en vastgelegd in het **scenariodocument: Opties voor Westerkwartier**.

A

De ambitie die de gemeente heeft voor de implementatie van de Omgevingswet vormt de basis voor de op te stellen omgevingsvisie. Met de raad bepalen we wat de ambities zijn. De ambities leggen wij met de raad vast in een **ambitiedocument**. Het ambitiedocument is kort en krachtig en geeft politieke richting aan de implementatie van de Omgevingswet.

A. Ambities

B

Naast de rol van meebepalen geven we per stap aan of we onze inwoners en belanghebbenden laten **meeweten** (op de hoogte houden), **meedenken** (inhoudelijk reageren op tussenproducten) of **meewerken** (actief meehelpen bij het opstellen van tussenproducten). We zetten zoveel mogelijk in de op de trede: **meewerken**. De raad beslist.

Voor de participatie stellen we een **participatieplan** Omgevingsvisie op.

B. Participatie

C

Voor de communicatie over het project stellen we een communicatieplan op. Net als bij de participatie zal de communicatie per stap kunnen verschillen afhankelijk van het doel dat we willen bereiken.

Voor de communicatie stellen we een **communicatieplan** Omgevingsvisie op.

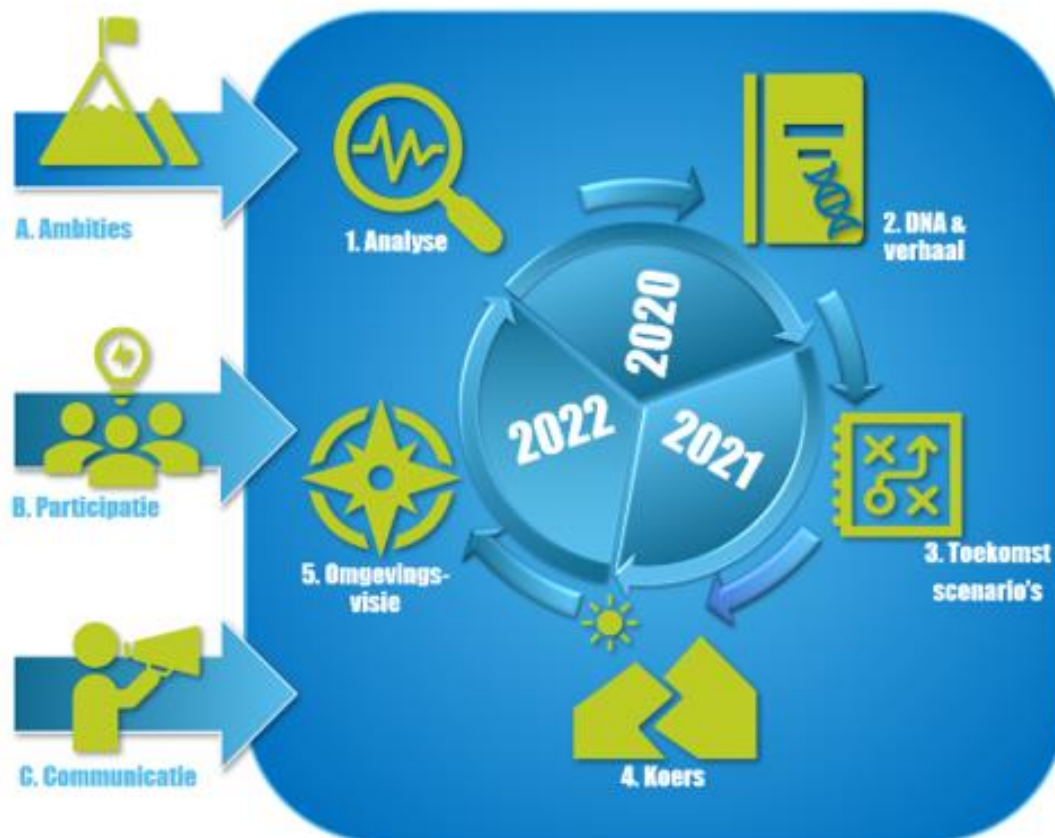
C. Communicatie

Bestuurlijk opdrachtgever: Wethouder Hielke Westra
Ambtelijk opdrachtgever: Harrie Koning
Programmamanager Omgevingswet: Ankie Fennema
Projectleider Omgevingsvisie: Boubert Schuil
projectteam Omgevingsvisie bestaat uit 8 (beleids)medewerkers

Uiterlijk vaststellen februari 2022 (gemeenteraadsverkiezingen maart 2022) of uiterlijk 2024 (vooralsnog wettelijke termijn).

*Plan van Aanpak- Omgevingsvisie gemeente Westerkwartier
Grootegast, 12 mei 2020*